

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Európai strukturális és beruházási alapok

Iránymutatás tagállamok számára az
integrált fenntartható városfejlesztésről
(az ERFA-rendelet 7. cikke)

JOGI NYILATKOZAT

„Ezt a munkadokumentumot a Bizottság szolgálatai készítették. Az alkalmazandó uniós jogszabályok alapján technikai jellegű iránymutatást ad az európai strukturális és beruházási alapok nyomon követésében, ellenőrzésében, illetve végrehajtásában részt vevő munkatársak és szervek számára az e területre vonatkozó uniós szabályok értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban. A dokumentum célja, hogy a program végrehajtásának elősegítése és a bevált gyakorlat(ok) ösztönzése érdekében bemutassa az említett szabályok bizottsági szolgálatok általi magyarázatát és értelmezését. Ez az iránymutatás nem érinti a Bíróság és a Törvényszék által adott jogértelmezést vagy a Bizottság határozatait.”

Tartalomjegyzék

1. HÁTTÉR	3
1.1. Jogszabályi hivatkozások	3
1.2. Az iránymutatás célja	3
2. IRÁNYMUTATÁS	4
2.1. A programozás során vizsgált elemek	4
2.2. A települési hatóságok felhatalmazása	5
2.2.1. Az egyes műveletek kiválasztása	5
2.2.2. A települési hatóságok közreműködő szervezetekké való kijelölése	6
2.2.3. Az irányító hatóság és a települési hatóságok közötti megállapodások írásbeli rögzítésének javasolt tartalma	7
2.2.4. Az auditkövetelmények köre	7
2.2.5. A települési hatóságokra való fokozott hatáskör-átruházás – globális támogatás	7
2.2.6. Összeférhetetlenség	8
2.3. Integrált fenntartható városi stratégiák	8
2.3.1. Integrált városi stratégiák az ERFA-rendelet 7. cikkének alkalmazásában	8
2.3.2. Az integrált városi stratégiákkal kapcsolatos kulcsfontosságú elvek	8
2.3.3. A stratégiák kidolgozásához vagy a meglévő stratégiák módosításához biztosított technikai segítségnyújtás	10
2.3.4. Pénzügyi eszközökön keresztül támogatott fenntartható városfejlesztés	10
2.4. A stratégia végrehajtásának nyomon követése és értékelése	10
2.4.1. Monitoringbizottság	10
2.4.2. Monitoring	11
2.4.3. Értékelés	11
I. MELLÉKLET – AZ INTEGRÁLT VÁROSI STRATÉGIA JAVASOLT ELEMELI	13
II. MELLÉKLET – AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG ÉS A TELEPÜLÉSI HATÓSÁG KÖZÖTTI MEGÁLLAPODÁSOK ÍRÁSBELI RÖGZÍTÉSÉNEK JAVASOLT MINTÁJA	15

HÁTTÉR

1.1. Jogszabályi hivatkozások

Rendelet	Cikkek
1303/2013/EU rendelet Közös rendelkezésekről szóló rendelet (a továbbiakban: CPR-rendelet)	<i>Az EMVA, az ETHA, az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap vonatkozásában</i> a 15. cikk (2) bekezdése a) pontjának i. alpontja – A partnerségi megállapodás tartalma a fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedések tekintetében 32. cikk – Közösségvezérelt helyi fejlesztés 33. cikk – Közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák 34. cikk – Helyi akciócsoportok 35. cikk – A közösségvezérelt helyi fejlesztés ESB-alapokból történő támogatása 36. cikk – Integrált területi beruházás I. melléklet – 3.3. szakasz (integrált területi stratégiák) és 6.5. szakasz (a fő területi kihívások kezelésének módozatai) <i>Az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap vonatkozásában</i> a 96. cikk (3) bekezdésének b) pontja – Az operatív programok tartalma a fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedések tekintetében
1299/2013/EU rendelet Európai területi együttműködés (a továbbiakban: ETC-rendelet)	a 2. cikk (3) bekezdésének b) pontja – A fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos tapasztalatok cseréje
1301/2013/EU rendelet Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló rendelet (a továbbiakban: ERFA-rendelet)	7. cikk – Fenntartható városfejlesztés 8. cikk – Innovatív intézkedések a fenntartható városfejlesztés területén 9. cikk – A városfejlesztési hálózat
1304/2013/EU rendelet Európai Szociális Alap (a továbbiakban: ESZA-rendelet)	12. cikk – Bizonyos területi jellemzők kezelését szabályozó egyedi rendelkezések

1.2. Az iránymutatás célja

Abból a felismerésből kiindulva, hogy a városok fontos szerepet töltenek be az Európa 2020 stratégia megvalósításában (miközben egyre inkább elismerést nyer az integrált területi megközelítés hozzáadott értéke is), a 2014 és 2020 közötti időszakra nézve jelentősen erősödött a Kohéziós Politika városi dimenziója. Különösen nyilvánvaló ez az ERFA esetében, ahol a tagállamoknak (a növekedést és munkahelyteremtést szolgáló beruházások célkitűzése keretében) immár a nemzeti ERFA-támogatások legalább 5%-át integrált fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatására kell

elkülöníteniük, és ennek során legalább a műveletek kiválasztásával kapcsolatos feladatokért a települési hatóságoknak kell felelniük. Emellett új eszközöket vezettek be a városfejlesztéssel kapcsolatos innováció és kísérletezés ösztönzésére (innovatív intézkedések a városfejlesztés területén, az ERFA-rendelet 8. cikke), valamint a városi dimenzió megvalósításáról folytatott eszmecsere elmélyítésére (városfejlesztési hálózat, az ERFA-rendelet 9. cikke).

Miközben az EU által támogatott városi beruházások köre meglehetősen tág (és például az ERFA és a városokra összpontosító egyéb bizottsági kezdeményezések legalább 50%-át érinti), ez az útmutató konkrétan az ERFA-rendelet 7. cikkében rögzített, integrált fenntartható városfejlesztés végrehajtásával kapcsolatos, nemzeti, regionális és helyi hatóságok által felvetett kérdésekkel foglalkozik. Felidézi, hogy mely fő elemeket kell meghatározni a programokban, és válaszokat ad a városi hatóságokra történő hatáskör-átruházással, az integrált stratégiák kialakításával, valamint az előrehaladás nyomon követésével és értékelésével kapcsolatban felmerülő, végrehajtást érintő kérdésekre.

2. IRÁNYMUTATÁS

2.1. A programozás során vizsgált elemek

Az egyes szakaszok részletezése előtt érdemes összefoglalni, hogy mely – városfejlesztési szempontból fontos – elemeket kell meghatározni a programozás során:

- Városi területek kiválasztása az ERFA-rendelet 7. cikke vonatkozásában – A városi területek/integrált fenntartható stratégiák **kiválasztása** az irányító hatóság feladata (**annak meghatározása, hogy mely térségek** tekintendők „városi területeknek”, a tagállamok hatáskörébe tartozik). A városi területek kiválasztásának elveit a partnerségi megállapodás rögzíti; ide tartozhat a városi területeknek az igények elemzésén alapuló **előzetes kiválasztása** (például a gazdasági növekedés központjai, nagyvárosi területek, hátrányos helyzetű városnegyedek), a **versenyztetés**, illetve a meghatározott kritériumok (például a hátrányos helyzet mértéke) alapján történő **folyamatos kiválasztás**.
- Hatáskör-átruházás – Az ERFA-rendelet 7. cikkének (4) bekezdése értelmében a települési hatóságok felelnek legalább a **műveletek kiválasztásával** összefüggő feladatokért. A programokból világosan ki kell tűnnie, hogy ez a minimumkövetelmény teljesülni fog, és hogy az említett települési hatóságokat „**közreműködő szervezetekké**” jelölik ki, mivel a CPR-rendelet 125. cikke alapján az irányító hatóságra ruházott feladatokat fogják ellátni.
- A végrehajtás módja – Az ERFA-rendelet 7. cikke szerinti fenntartható városfejlesztést a CPR-rendelet 36. cikkében említett integrált területi beruházás vagy egyedi program, illetve egyedi prioritási tengely révén kell megvalósítani. Az „egyedi prioritási tengely” esetében az „egyedi” azt jelenti, hogy teljes mértékben a fenntartható városfejlesztést szolgálja. A választott végrehajtási mechanizmustól függetlenül ugyanazon végrehajtási követelmények alkalmazandók, azaz a hatáskör-átruházásra vonatkozó minimumkövetelmény, a **legalább két tematikus célkitűzés** alkalmazása (a CPR-rendelet 96. cikke (1) bekezdésének c) pontja), valamint a támogatás integrált módon történő felhasználása.
- Az ERFA-rendelet 7. cikkének központi eleme a gazdasági, környezeti, éghajlati, demográfiai és társadalmi kihívásokat kezelő **integrált fenntartható városi stratégiák** megléte. A stratégia adja az **egyed műveletek** kiválasztásának keretét (a stratégia javasolt elemeit az I. melléklet tartalmazza).

2.2. A települési hatóságok felhatalmazása

A CPR-rendelet megteremti annak *lehetőségét*, hogy az irányító hatóságok egy vagy több közreműködő szervezetet jelölhessenek ki bizonyos feladatok ellátására (a CPR-rendelet 123. cikke (6) bekezdésének megfelelően). Az ERFA-rendelet 7. cikkének (4) bekezdése értelmében azonban ez kötelező. A települési hatóságokat az átruházott feladatok körétől függetlenül ki *kell* jelölni közreműködő szervezetekké. Nekik kell felelniük legalább a műveletek kiválasztásával összefüggő feladatokért, összhangban a CPR-rendelet 123. cikkének (6) bekezdésével [vagy adott esetben a CPR-rendelet 123. cikkének (7) bekezdésével].

2.2.1. Az egyes műveletek kiválasztása

Az ERFA-rendelet 7. cikkének hatályán kívül eső műveletek tekintetében a műveleteket az irányító hatóság választja ki (a CPR-rendelet 125. cikkének (3) bekezdése) a monitoringbizottság által jóváhagyott módszerek és kritériumok alapján (a CPR-rendelet 110. cikke (2) bekezdésének a) pontja).

Az ERFA-rendelet 7. cikke szerinti fenntartható városfejlesztés keretén belül a műveletek kiválasztásához alkalmazott módszertan és kritériumok jóváhagyása a monitoringbizottság feladata. A műveletek tényleges rangsorolásának és kiválasztásának feladatát azonban a fenntartható városfejlesztési stratégia végrehajtásáért felelős települési hatóságra ruházzák.

A „műveletek kiválasztásához” kapcsolódó különböző feladatokat a CPR-rendelet 125. cikkének (3) bekezdése határozza meg; ide tartozik a műveletek tartalmának értékelése, valamint a támogathatóság, az adminisztratív kapacitás és a megfelelőség ellenőrzése.

A települési hatóságoknak a rájuk ruházott feladatok elvégzése érdekében hozzá kell férniük olyan alapvető információkhoz, mint hogy az adott művelet támogatható-e, megfelel-e az alkalmazandó jogszabályoknak, és rendelkezik-e a támogatás feltételeinek teljesítéséhez szükséges adminisztratív, pénzügyi és működési kapacitással. Amennyiben a települési hatóság nem rendelkezik elegendő szakértelemmel ezen ellenőrzések elvégzéséhez, az ellenőrzéseket az irányító hatóság (vagy egy nevében eljáró másik közreműködő szervezet) is végrehajthatja. A települési hatóság így az értékelés során a műveletek minőségére, valamint azoknak az integrált városi stratégia és az adott program szempontjából fennálló jelentőségére szorítkozhat. A hatáskör-átruházás körét a települési hatósággal konzultálva az irányító hatóság határozza meg, és hivatalosan írásba foglalja (az írásbeli rögzítés egy lehetséges mintáját a II. melléklet tartalmazza).

Az irányító hatóságok fenntarthatják a jogot, hogy jóváhagyás előtt elvégzik a műveletek támogathatóságának végső ellenőrzését. Ezáltal az irányító hatóság meggyőződik arról, hogy a települési hatóságok helyesen alkalmazták a művelet kiválasztási eljárásait és kritériumait, különös tekintettel az alábbiak szavatolásával kapcsolatos követelményekre:

- biztosított, hogy a műveletek hozzájárulnak a szóban forgó prioritási tengely konkrét célkitűzéseinek megvalósításához és eredményeinek eléréséhez;
- az eljárások megkülönböztetéstől mentesek és átláthatóak, és figyelembe veszik a CPR-rendelet 7. és 8. cikkében meghatározott általános elveket.

Amennyiben az irányító hatóság bizonyítékokkal rendelkezik a kiválasztási kritériumok helytelen alkalmazására vonatkozóan, a műveletek kiválasztásával kapcsolatos felhatalmazást a helyzet megoldásáig felfüggesztik.

2.2.2. A települési hatóságok közreműködő szervezetekké való kijelölése

A települési hatóság a műveletek kiválasztásával kapcsolatos feladatok átruházása nyomán közreműködő szervezetként jár el.

Az irányító hatóságra és az igazoló hatóságra vonatkozó kijelölési eljárásokat (beleértve a Bizottság értesítését, valamint a független auditszervezet jelentését és véleményét) a CPR-rendelet 124. cikke rögzíti.

Az ERFA-rendelet 7. cikke tekintetében a települési hatóságokra a CPR-rendelet 124. cikkében meghatározott kijelölési eljárás **csak a rájuk ruházott feladatkörök vonatkozásában** érvényes. Ez azt jelenti, hogy a kijelölési eljárás keretében **jelentést és véleményt** kiadó független auditszervezetnek meg kell bizonyosodnia arról, hogy az átruházott feladatkörökkel kapcsolatos rendszer kialakítása megfelel a CPR-rendelet XIII. mellékletében rögzített kijelölési kritériumoknak. A független auditszervezetnek ezt az irányító hatóság és/vagy az igazoló hatóság közreműködő szervezetről készített saját értékelésének ellenőrzése és néhány további, a közreműködő szervezet szintjén – esetlegesen mintavételes jelleggel – végrehajtott vizsgálat révén kell tudnia elvégezni.

Ha a települési hatóságra ruházott feladatok csak a műveletek kiválasztását foglalják magukban, **a független auditszervezetnek meg kell bizonyosodnia** az alábbiakról:

- az irányító hatóságok és a települési hatóságok közötti vonatkozó megállapodásokat hivatalosan **írásba foglalták** (például a II. mellékletben foglalthoz hasonló írásbeli megállapodás révén), valamint
- **megfelelő eljárások** vannak érvényben a települési hatóságok szintjén az átruházott feladatköröket érintően, emellett megfelelő eljárások vannak érvényben az irányító hatóság szintjén a települési hatóságokra átruházott feladatkörök hatékonyságának felügyelete érdekében.

Az irányító hatóság és a közreműködő szervezet közötti **megállapodások írásbeli rögzítése** az irányítási és kontrollrendszer alapvető eleme. Ezeknek alapvetően a program kezdetétől fogva rendelkezésre kell állniuk. Az ERFA-rendelet 7. cikke (fenntartható városfejlesztés) keretében azonban előfordulhat, hogy a települési hatóságok közreműködő szervezetekké való kijelölése a program végrehajtása folyamán történik meg (például ha a legjobb stratégiák kiválasztása érdekében versenyeztetésre kerül sor). Ebben az esetben a települési hatóságokat csak az audithatóság ellenőrzi a program végrehajtása során, a hatóságok közreműködő szervezeti státuszának hivatalossá tétele után.

Az irányító hatóság haladéktalanul tájékoztatja az audithatóságot minden új közreműködő szervezetnek a program végrehajtása során történő kijelöléséről. Ezután az audithatóság értékeli az új közreműködő szervezethez kapcsolódó kockázatokat, és ennek megfelelően felülvizsgálja ellenőrzési stratégiáját, hogy meggyőződhessen arról, hogy az irányító hatóság az új közreműködő szervezetre ruházott feladatkörök tekintetében továbbra is megfelel a kijelölési kritériumoknak.

Amint azt a kijelölési eljárással kapcsolatban a tagállamoknak adott iránymutatás 2.10. szakasza is kimondja:

*„Amennyiben az irányító hatóság (...) egy program végrehajtása során feladatköröket ruház egy új közreműködő szervezetre, az irányító hatóság kijelölését nem szükséges újból bejelenteni. A **kijelölés felügyeletéért felelős szervnek** azonban ellenőriznie kell, hogy ezek a szervezetek a változást követően továbbra is eleget tesznek a kijelölési kritériumoknak. (...) A kijelölés felügyeletéért felelős szervnek meg kell győződnie arról, hogy az új közreműködő szervezetre*

ruházott feladatköröket érintően kialakított rendszerek megfelelőek, és ezt az audithatóságnak a rendszer ellenőrzése során felül kell vizsgálnia. (...)

2.2.3. Az irányító hatóság és a települési hatóságok közötti megállapodások írásbeli rögzítésének javasolt tartalma

Az ERFA-rendelet 7. cikkének (5) bekezdésével összhangban az irányító hatóság a települési hatósággal konzultálva meghatározza a fenntartható városfejlesztésre irányuló integrált intézkedések irányításával kapcsolatos, a települési hatóságok által elvégzendő feladatok körét. Ezt ezután hivatalosan, írásban rögzítik. A CPR-rendelet kijelölési kritériumokról szóló XIII. melléklete alapján a megállapodások írásbeli rögzítésének ki kell terjednie a közreműködő szervezetek és a hatáskört átruházó szerv feladatainak és kötelezettségeinek leírására, annak kinyilvánítására, hogy az irányító hatóság meggyőződött a közreműködő szervezetnek az átruházott feladatok elvégzésére vonatkozó képességeiről, valamint a jelentéstételi eljárások leírására.

A megállapodások írásbeli rögzítésének egy mintáját a II. melléklet tartalmazza. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez nem az egyetlen módszer (egyres tagállamokban például jogi aktust alkalmaznak).

2.2.4. Az audítkövetelmények köre

A kijelölési eljárás vonatkozásában fent leírtak mellett a települési hatóságok – mint az ERFA-rendelet 7. cikke értelmében kijelölt közreműködő szervezetek – vonatkozásában a program végrehajtása során az audithatóság **rendszerauditokat és műveletauditokat** hajt végre, az Európai Bizottság vagy az Európai Számvevőszék pedig ellenőrzéseket végez. A rendszerauditok esetében az irányítási és kontrollrendszerekre vonatkozóan a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet IV. mellékletében meghatározott kulcsfontosságú követelményeknek való megfelelést az átruházott feladatokhoz való kapcsolódásuk mértékéig ellenőrzik. A műveletek audithatóság által végzett auditjainak hatálya megfelel az említett rendelet 27. cikkében meghatározottaknak.

2.2.5. A települési hatóságokra való fokozott hatáskör-átruházás – globális támogatás

Amennyiben a tagállam vagy az irányító hatóság a műveletek kiválasztásán túl több feladatot is ruházott a települési hatóságra, ideértve a program egy részének irányítását a CPR-rendelet 123. cikkének (7) bekezdése értelmében („globális támogatás”), a független auditszervezet ellenőrzi, hogy az irányító hatóság létrehozott-e olyan keretet, amely révén – a CPR-rendelet XIII. melléklete (1) pontjának ii. alpontjában meghatározott kijelölési kritériumokból következően – biztosítható a települési hatóságok feladatainak és kötelezettségeinek meghatározása és különösen az átruházott feladatok elvégzésére vonatkozó képesség ellenőrzése és a jelentéstételi eljárások megléte.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben a kijelölési eljárás idején a tagállam/az irányító hatóság a CPR-rendelet 123. cikkének (7) bekezdése értelmében „globális támogatás”-t ruházott a települési hatóságokra, a független auditszervezet értékeli, hogy az irányító hatóság számára előírt keret kielégítően lefedi-e annak ellenőrzését, hogy a települési hatóságok biztosítják a szükséges biztosítékokat és a pénzügyi irányítási képességet.

A kijelölés közlését követően és a program végrehajtása során az audithatóság – különösen a rendszerauditokkal összefüggésben – azt is ellenőrzi, hogy az irányító hatóság helyesen hajtotta-e végre az általa annak ellenőrzése céljából felállított

eljárásokat, hogy biztosítják-e a CPR-rendelet 123. cikkének (7) bekezdése által érintett települési hatóságok a szükséges biztosítékokat és a pénzügyi irányítási képességet.

2.2.6. *Összeférhetetlenség*

Amennyiben a települési hatóság az ERFA-rendelet 7. cikke értelmében vett közreműködő szervezet és ezzel egyidejűleg egy ugyanazon hatóság által kiválasztott művelet kedvezményezettje, rendelkezéseket kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljön a feladatkörök szétválasztásának elve, összhangban a CPR-rendelet 72. cikkével. Ez az alapelv minden irányítási és kontrollrendszer tekintetében alapvető követelmény: kezeli az irányítás ellenőrzésének figyelmen kívül hagyásával járó jelentős kockázatokat és csökkenti a csalás kockázatát. Emellett a feladatkörök szétválasztása azáltal, hogy az adott folyamaton belül egynél több személy végzi el, illetve vizsgálja felül a tranzakciókat, és ezzel növeli a hibák felfedezésének valószínűségét, csökkenti a hibákat.

A kulcstényező az, hogy az irányító hatóság által a közreműködő szervezetre átruházott feladatkörök a települési hatóságon belül olyan egységekhez/osztályokhoz kerüljenek, amelyek nem érintettek közvetlenül a kedvezményezett feladatkörökben.

Kellően indokolt esetekben, ha a feladatköröknek a települési hatóság különböző egységei/osztályai közötti szétválasztása nem lenne arányos (tekintettel a személyzet létszámára és a kezelendő források nagyságára), minimális elvárás, hogy különböző személyeknek kell felelniük a közreműködő szervezet és a kedvezményezett feladatainak ellátásáért. Ebben az esetben a közreműködő szervezeti funkciókat ellátó települési hatóság vezetőjének biztosítani kell a fokozott felügyeletet és minőségvizsgálatot.

2.3. Integrált fenntartható városi stratégiák

2.3.1. *Integrált városi stratégiák az ERFA-rendelet 7. cikkének alkalmazásában*

Az ERFA-rendelet 7. cikke értelmében az integrált városi stratégiáknak egymással összefüggő intézkedésekből kell állniuk, amelyek célja valamely városi terület gazdasági, környezeti, éghajlati, demográfiai és társadalmi körülményeinek tartós javítása. Miközben az európai strukturális és beruházási alapok által támogatott műveleteknek nem kell mindezen elemeket lefedniük, a tágabb stratégiának valamennyi felsorolt tényezőt tekintetbe kell vennie.

Az „egymással összefüggő” vagy „egymáshoz kapcsolódó” kifejezés alatt azt kell érteni, hogy az intézkedéseket nem egymástól teljesen elkülönítve kell javasolni és finanszírozni, hanem egy szélesebb körű, integrált stratégia keretein belül kell kialakítani, azzal az egyértelmű célkitűzéssel, hogy koherens és integrált választ lehessen adni az adott városi terület problémáira (hátrányos helyzetű környék, városi kerület, egész város, nagyvárosi terület stb.). Az integrált intézkedések erőteljes ösztönzése mellett ugyanakkor nem követelmény, hogy egy adott intézkedés önmagában véve integrált legyen.

2.3.2. *Az integrált városi stratégiákkal kapcsolatos kulcsfontosságú elvek*

Bár a rendelet nem bocsátkozik részletekbe az integrált városi stratégiák tartalmával kapcsolatban, javasolunk figyelembe venni néhány kulcsfontosságú elvet:

- Az integrált városi stratégiát nem szabad olyan adminisztratív feladatnak tekinteni, amelyet a települési hatóságnak teljesítenie kell ahhoz, hogy jogosult legyen az ERFA-rendelet 7. cikke szerinti támogatásra. Átfogó és folyamatosan

alakuló stratégiának kell lennie, amely ténylegesen hasznos a települési hatóság számára, és segíti a fő kihívások kezelését.

- A stratégiának az érintett terület valós fejlesztési szükségletein kell alapulnia; e szükségleteket mélyreható területi és demográfiai elemzést követően kell megállapítani, amely azonosítja:
 - a kihívásokat;
 - az erősségeket;
 - a gyenge pontokat;
 - a kínálkozó lehetőségeket (az adott területen és a tágabb térség vonatkozásában);
 - a fejlesztési stratégiát (indikatív fellépések, intézkedések, beruházások, műveletek).
- Közép-, illetve hosszú távú jövőképet kell rögzítenie, legalább 2020-ig terjedően.
- Együttműködő intézkedések rendszeréből kell állnia, amelyek célja valamely városi terület gazdasági, környezeti, éghajlati, társadalmi és demográfiai körülményeinek tartós javítása. Miközben az európai strukturális és beruházási alapok által finanszírozott intézkedéseknek nem kell mindezen elemeket lefedniük, a tágabb stratégiának valamennyi fent felsorolt tényezőt tekintetbe kell vennie. Bár nem kötelező, a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy az ERFA-val szinergiát alkotva az ESZA-t használják fel a foglalkoztatással, az oktatással, a társadalmi befogadással és az intézményi kapacitással kapcsolatos, a stratégia keretében kidolgozott és végrehajtott intézkedések támogatására.
- Mivel a városi területen belül végrehajtott műveletek közül nem mindegyiket finanszírozzák az ERFA-rendelet 7. cikke szerinti fenntartható városfejlesztés keretében, a stratégiának világosan utalnia kell az érintett városi területen zajló egyéb jelentős beruházásokra (köztük az ESZA által finanszírozott beruházásokra), és építenie kell rájuk. Tágabb vonatkozásban ezért minden, uniós finanszírozásban részesülő beruházási projekt esetében törekedni kell a „7. cikk szerinti” integrált városi stratégia figyelembevételére és az ahhoz való kapcsolódásra. Az Európai Bizottság azt ajánlja, hogy az érintett irányító hatóságok között jöjjenek létre koordinációs mechanizmusok az adott városi területen belüli beruházások közötti szinergia és koordináció megteremtése érdekében, különös tekintettel az uniós finanszírozású beruházásokra.
- E stratégiának összhangban kell állnia a régió és a tagállam átfogó fejlesztési célkitűzéseivel.
- A végrehajtásra való képességet tekintve reálisnak kell lennie, és arányban kell állnia az érintett források összegével.
- A stratégia ESZA-forrásokból finanszírozandó műveleteinek kapcsolódniuk kell azon program célkitűzéseivel, amelyből a források származnak. Amennyiben egy integrált területi beruházás több prioritási tengely vagy program alá tartozó forrásokat használ fel, az adott tagállam kívánatosnak tarthatja az integrált területi beruházás célkitűzéseinek további, minden érintett prioritásra, illetve programra kiterjedő eredménymutatókkal történő megjelenítését.
- A stratégiából egyértelműen ki kell derülnie annak, hogy a végrehajtásában miként fognak részt venni a helyi polgárok, a civil társadalom és más kormányzati szintek. A stratégiát kollektív vállalkozás keretében kell létrehozni, mivel az együttműködés módszere növeli egy integrált megközelítés

valószínűségét és a végrehajtás sikerének esélyeit. Még el is fogadva azt, hogy az együttműködés módszere kihívásokat rejt, és további erőfeszítéseket tesz szükségessé, hosszú távon mégis előnyös a települési hatóságra nézve.

Az integrált városi stratégia lehetséges tartalmára vonatkozóan további részletek az I. mellékletben találhatóak.

2.3.3. A stratégiák kidolgozásához vagy a meglévő stratégiák módosításához biztosított technikai segítségnyújtás

Az integrált fenntartható városi stratégiák kidolgozása – amennyiben azt a szóban forgó program előíranyozza – technikai segítségnyújtásból finanszírozható. Szükség esetén a stratégia ERFA-rendelet 7. cikke értelmében finanszírozott részeinek későbbi fejlesztése és módosítása finanszírozható technikai segítségnyújtásból, az egyedi városi prioritási tengelyből, az egyedi városi programból vagy az integrált területi beruházáshoz hozzájáruló beruházási prioritásokból.

2.3.4. Pénzügyi eszközökön keresztül támogatott fenntartható városfejlesztés

A fenntartható városfejlesztés támogatása a CPR-rendelet 66. cikkében felsorolt támogatási formák bármelyikén keresztül megvalósulhat. Az egyik ilyen támogatási formát a pénzügyi eszközök jelentik, amelyek különösen célravezetőek lehetnek olyan területeken, mint az ingatlanfejlesztés, a barnamezős területek rehabilitációja, valamint az energiahatékonyságra vagy a városi mobilitásra irányuló beruházások. A 2007 és 2013 közötti időszakban tizenegy ország hozott létre városfejlesztési alapokat a JESSICA révén, összességében 1,5 milliárd eurót fektetve városi területekbe.

Mivel a legkevesebb a műveletek kiválasztására kiterjedő feladatátruházás valójában egyedi városi műveletek kiválasztását jelenti, az ERFA-rendelet 7. cikke szerinti fenntartható városfejlesztés támogatásának pénzügyi eszköz révén történő megvalósításakor a megfelelő megközelítést kell alkalmazni.

A pénzügyi eszközök esetében a műveletekre vonatkozó egyedi beruházási döntéseket olyan üzleti tervek alapján kell meghozni, amelyek a piaci normák szerint ismertetik a pénzügyi életképességet. Ezeket a döntéseket a piaci gyakorlatoknak megfelelően eljáró alapkezelők hozzák meg [az egyetlen kivétel a CPR-rendelet 38. cikke (4) bekezdésének c) pontja]. A települési hatóságok vagy más állami beruházók, köztük az irányító hatóságok az egyedi beruházási döntések meghozatalában nem vehetnek részt. Ha azonban a pénzügyi eszközök az ERFA-rendelet 7. cikkével összefüggésben kerülnek felhasználásra, és hozzájárulnak az 5%-os minimumkövetelményhez, fontos, hogy ezek a települési hatóságok képvisellel rendelkezzenek a pénzügyi eszköz irányító testületeiben, így a felügyelőbizottságban, illetve a tanácsadó testületben. Ezt az egyedi beruházási döntésekkel kapcsolatos követelményt a 651/2014/EU rendelet városfejlesztési alapokra vonatkozó állami támogatási keretrendszer is megerősíti.

2.4. A stratégia végrehajtásának nyomon követése és értékelése

2.4.1. Monitoringbizottság

A monitoringbizottság összetételére vonatkozó előírásokat a CPR-rendelet 48. cikke rögzíti. A monitoringbizottság összetételéről a tagállam határoz. Mindazonáltal a monitoringbizottságnak az illetékes tagállami hatóságok, a közreműködő szervezetek és – a tagállamok intézményi és jogi keretének megfelelően – az illetékes regionális és helyi

hatóságok képviselőiből kell állnia (a CPR-rendelet 5. cikke). A rendelet kifejezetten megemlíti az illetékes városi és egyéb hatóságokat.

2.4.2. *Monitoring*

- A tagállamnak monitoringrendszert kell kidolgoznia, amely lehetővé teszi, hogy az adatok (ideértve adott esetben a területi végrehajtási mechanizmusokat és a terület típusát) jelentése programonként, prioritási tengelyenként, valamint alaponként és beavatkozási kategóriánként történjen. Ez biztosítja, hogy az audit céljára külön lehessen választani egymástól és el lehessen számolni az egyes prioritásokra, köztük az integrált városi stratégiához hozzájáruló prioritásokra vonatkozó kiadásokat. A program végrehajtása és a célkitűzések megvalósítása terén elért előrehaladást minőségi és mennyiségi mutatók értékelik (a CPR-rendelet 27. cikkének (4) bekezdése). Ezek alapot nyújtanak a teljesítmény monitoringjának, értékelésének és eredményességének felülvizsgálatához, és magukban foglalnak a kihelyezett összegekre vonatkozó pénzügyi mutatókat, a támogatott műveletekre vonatkozó kimeneti mutatókat, valamint az érintett prioritáshoz kapcsolódó eredménymutatókat. A fent említett szabályozási követelmények az ERFA-rendelet 7. cikke keretében támogatott fenntartható városfejlesztési intézkedésekre is vonatkoznak.
- A tagállamoknak éves végrehajtási jelentéseken (a CPR-rendelet 50. cikke) keresztül jelentést kell tenniük a program végrehajtásáról, ideértve az integrált fenntartható városfejlesztést. Emellett a tagállamoknak 2017-ben és 2019-ben (a CPR-rendelet 52. cikkének e) pontjával összhangban) előrehaladási jelentést kell benyújtaniuk a partnerségi megállapodás végrehajtásáról. Ezekben az előrehaladási (más néven eredmény-) jelentésekben szerepel a területi fejlesztésre vonatkozó integrált – fenntartható városfejlesztést magában foglaló – megközelítés megvalósításának értékelése. Az Európai Bizottság ezért arra bátorítja a tagállamokat, hogy a monitoringbizottságokban rendszeresen ellenőrizzék az ERFA-rendelet városi stratégiákról szóló 7. cikkének végrehajtását.
- A Bizottság a tárgyalások eredményéről történő jelentéstétel keretében 2015. december 31-ig jelentést készít az integrált fenntartható városfejlesztés partnerségi megállapodásokba és a programokba való belefoglalásáról (a CPR-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése).
- A fenntartható városfejlesztési stratégiákért felelős települési hatóságok közötti kapacitásépítést, hálózatépítést és tapasztalatcserét uniós szinten előmozdító városfejlesztési hálózat törekedni fog arra, hogy folyamatos visszajelzést kapjon az ERFA-rendelet 7. cikkének végrehajtásáról.

2.4.3. *Értékelés*

- A programozási időszak során történő értékelés (a CPR-rendelet 56. cikke) megkívánja, hogy a tagállamok az időszak során legalább egyszer értékelés alá vonják, hogy az alapokból származó támogatás miként járult hozzá az egyes prioritások célkitűzéseéhez. Ezen értékelésekhez értékelési tervet kell készíteni (a CPR-rendelet 56. cikkének (1) bekezdése), amelynek összhangban kell állnia az azon programban, prioritásban vagy integrált területi beruházásban megjelölt célkitűzésekkel és tervezett intézkedésekkel, amelynek révén a fenntartható városfejlesztés megvalósul.

- A különböző prioritásokból vagy programokból származó forrásokat felhasználó integrált városi stratégiák esetében a Bizottság nyomatékosan javasolja további értékelési kérdések felvételét vagy további vizsgálatok elvégzését, amelyek értékelik, hogy a stratégia egésze hogyan járult hozzá a városfejlesztési célkitűzésekhez.

I. MELLÉKLET – AZ INTEGRÁLT VÁROSI STRATÉGIA JAVASOLT ELEMEI

Az URBACT program (<http://urbact.eu/>) jelentős erőfeszítéseket tett az integrált megközelítés kidolgozása, valamint az integrált helyi cselekvési tervek és stratégiák szükséges elemeinek rendszerezéséért. Az integrált városi stratégia javasolt elemeinek alábbi listája az URBACT program által kiadott Helyi Támogató Csoportok Eszköztárában foglaltakon alapul. Az elemek megjelenítésének módja természetesen a helyi viszonyoktól függ.

a) A városi környezet összefoglalása, valamint a fő problémák és szakpolitikai kihívások meghatározása

Lehetséges tartalom:

- Hivatkozásokkal ellátott, valamint statisztikai bizonyítékok a városi környezet és az abban rejlő kihívások ismertetésére és meghatározására (egyértelmű utalásokkal az ERFA-rendelet 7. cikkében említett öt kihívásra), például:
 - népességstatisztikák és demográfiai helyzet;
 - munkanélküliségi és foglalkoztatási statisztikák;
 - az iparág/foglalkoztatottak összetétele;
 - a városra kiterjedő vonatkozó programok (ERFA és ESZA) összefoglalása.
- Javasolt továbbá a jelenlegi helyzet ismertetése az ERFA-rendelet 7. cikkében konkrétan megjelölt öt (gazdasági, környezeti, éghajlati, társadalmi, illetve demográfiai) kihívás tekintetében, például:
 - az intézményi háttér összefoglalása – az egyes hivatalok szerepei és feladatkörei;
 - a szóban forgó területre vonatkozó meglévő (helyi, regionális és nemzeti) stratégiák és politikák összefoglalása;
 - az állapotfelmérésből/az erősségek, a gyengeségek, a lehetőségek és a veszélyek vizsgálatán alapuló kibővített elemzésből (SWOT-analízis) származó információk;
 - a problémák bemutatása és elemzése, valamint megoldási lehetőségek.

b) A fókusz és a célkitűzések meghatározása

Lehetséges tartalom:

- a stratégia fókuszának leírása és kiválasztása okának elemzése;
- a stratégia fő törekvéseinek összefoglalása;
- a stratégiai cél vagy jövőkép bemutatása;
- a cselekvési terv átfogó prioritásainak felsorolása; valamint
- a kulcsfontosságú célkitűzések felsorolása – mit kívánunk elérni – ezeknek konkrétaknak, mérhetőeknek, teljesíthetőeknek, reálisaknak és határidőhöz kötötteknek kell lenniük (SMART).

c) Intézkedések/ütemterv

Lehetséges tartalom:

- az említett célkitűzések megvalósításához és az eredmények könnyebb eléréséhez kidolgozandó és megvalósítandó indikatív tevékenységek/intézkedések/műveletek lebontása (ez megjeleníthető úgy is, hogy a különféle tevékenységek a különböző célkitűzések „alatt” kerülnek feltüntetésre);
- információk a tevékenységek megvalósításának időpontjával kapcsolatban;

- az intézkedéseket és az ütemtervet bemutató Gantt-diagram.

d) Finanszírozási rendszer

Lehetséges tartalom:

- a megvalósításhoz szükséges erőforrások összefoglalása;
- a lehetséges finanszírozási források összefoglalása (ideértve egyebek mellett az ERFA-t és az ESZA-t);
- annak bemutatása, hogy ezek a tevékenységek miként kapcsolódnak a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programokhoz (és egyéb európai kezdeményezésekhez, például a Horizont 2020 keretprogramhoz).

e) A megvalósítás keretei

Lehetséges tartalom:

- információk arra vonatkozóan, hogy ki fogja megvalósítani a fellépéseket – az érdekelt felek szerepei és feladatkörei;
- információk az irányításról;
- az előrehaladás nyomon követéséhez alkalmazandó mutatók összefoglalása.

f) Kockázatelemzés

Lehetséges tartalom:

- a kockázat típusának leírása (pl. működési, pénzügyi, jogi, személyzeti, technikai, magatartási);
- alacsony, közepes vagy magas kockázati kategóriába való besorolás;
- a kockázatok valószínűségének és hatásának csökkentése érdekében megtehető lépések felvázolása.

II. MELLÉKLET – AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG ÉS A TELEPÜLÉSI HATÓSÁG KÖZÖTTI MEGÁLLAPODÁSOK ÍRÁSBELI RÖGZÍTÉSÉNEK JAVASOLT MINTÁJA

Az XY települési hatóság és az irányító hatóság között a műveletek kiválasztására vonatkozóan létrejött megállapodások

1. Integrált városi stratégiájának végrehajtása érdekében XY települési hatóság az irányító hatóság felelősségi körében elvégzi a műveletek kiválasztását.
2. XY települési hatóság ezért az ERFA-rendelet 7. cikke és a CPR-rendelet 123. cikkének (6) bekezdése értelmében közreműködő szervezetként jár el a műveletek kiválasztása tekintetében. Az irányító hatóság meggyőződött a közreműködő szervezet átruházott feladatok ellátására vonatkozó képességeiről.
3. A műveletek kiválasztásának módszereit és kritériumait a monitoringbizottság hagyja jóvá.
4. Az irányító hatóság megerősíti, hogy XY települési hatóság integrált városi stratégiája összhangban áll a program XY prioritási tengelyével. A stratégia érintett programhoz való folyamatos hozzájárulásának nyomon követése érdekében az irányító hatóság és az XY települési hatóság megállapodnak a megfelelő jelentéstételi eljárásokról.
5. A hatóság a műveletek kiválasztása tekintetében az alábbi feladatokat látja el:

(Az iránymutatás 2.2.1. pontjában foglaltaknak megfelelően a települési hatóságnak a műveletek kiválasztására vonatkozó megalapozott döntés meghozatalához rendelkeznie kell az összes szükséges információval. Így különösen tudnia kell arról, hogy az adott művelet támogatható-e, megfelel-e az alkalmazandó jogszabályoknak és rendelkezik-e a támogatás feltételeinek teljesítéséhez szükséges adminisztratív, pénzügyi és működési kapacitással. Amennyiben a települési hatóság nem rendelkezik elegendő szakértelemmel a szóban forgó ellenőrzések elvégzéséhez, azokat az irányító hatóság is végrehajthatja. Az eredményeket ezt követően a települési hatóság rendelkezésére kell bocsátani. A megállapodás szerinti kiválasztási eljárások és kritériumok alkalmazása azonban – amely a támogathatóság végső ellenőrzésének tárgyát képezi – minden esetben a települési hatóság feladata).
6. Az irányító hatóság fenntartja a jogot arra, hogy a műveletek jóváhagyása előtt elvégzi a műveletek támogathatóságának végső ellenőrzését, és ezáltal meggyőződik arról, hogy helyesen alkalmazták-e a kiválasztási eljárásokat és kritériumokat.
7. Amennyiben a települési hatóság valamely művelet kedvezményezettje, a települési hatóság az esetleges összeférhetlenség megelőzése érdekében biztosítja a feladatkörök megfelelő szétválasztását. Ehhez megfelelő eljárásokra van szükség.
8. A műveletek kiválasztásának eljárását és eredményeit a települési hatóság dokumentálja, és az ERFA által finanszírozott műveletek esetében alkalmazandó megfelelő időkeretekkel összhangban minden dokumentumot meg kell őrizni. Az irányító hatóságnak, az audithatóságnak, az Európai Bizottságnak és az Európai Számvevőszéknek jogában áll a kiválasztással kapcsolatban ellenőrzést végezni.
9. Az irányító hatóság és XY települési hatóság a stratégia támogatására indikatív költségvetést fogadnak el. A települési hatóság által kiválasztott műveletek támogatása ugyanakkor nem automatikus, mivel meg kell felelniük a szabályozási követelményeknek, és kiválasztásuk a források rendelkezésre állásától is függ.